

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO - 682257- I/II/NC

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 23. XI. 2011.

Pani

Krystyna Szumilas

Minister Edukacji Narodowej

al. Szucha 25

00-918 WARSZAWA

Szanowne Pani Minister

W ostatnim czasie nastąpiła zmiana obowiązujących dotychczas zasad zamawiania i finansowania druku podręczników dla uczniów niewidomych.

Zgodnie z art. 71 d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) podręczniki szkolne dla uczniów niewidomych dofinansowywane są z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Należy podkreślić, że brak powyższej formy finansowej pomocy oznaczałoby, że większość niewidomych uczniów nie mogłaby sobie pozwolić na zakup niezbędnych do nauki książek (koszt wydrukowania jednej pozycji nierzadko przekracza bowiem 1000 zł).

Ministerstwo Edukacji Narodowej zmieniło zasady przyznawania dofinansowania podmiotom drukującym podręczniki przenosząc część wynikających z tego obowiązków na gminy. Nauczyciele oraz rodzice uczniów niepełnosprawnych nie kwestionują samej zasadności wprowadzenia zmian, zwracają jednak uwagę na fakt, że nie zostały one odpowiednio przygotowane. Przedstawiciele gmin potwierdzają zaś, że nie mają dostatecznej wiedzy na temat zasad pozyskiwania dofinansowania na podręczniki (z udzielonych wyjaśnień wynikało zwykle, że na terenie danej jednostki nie uczy się żaden niewidomy uczeń, w związku z czym w gminie nigdy nie interesowano się tym problemem).

Należy zauważyć, że w Polsce funkcjonuje zaledwie kilka ośrodków, które specjalizują się w kształceniu osób niewidomych. Uczą się w nich dzieci z całej Polski. Część przedstawicieli tych placówek obawia się, że wprowadzana zmiana systemu udzielania dofinansowania dotknie prowadzące je gminy w sposób szczególny, przez co zakładanie i utrzymanie takich szkół stanie się dla jednostek samorządu terytorialnego nadmiernym obciążeniem.

Podstawowym zarzutem, jaki podnoszą uczniowie, ich rodzice oraz nauczyciele pracujący z niewidomymi dziećmi jest to, że przed wprowadzeniem reformy nie została zabezpieczona odpowiednia pula podręczników, z których uczniowie mogliby korzystać w okresie przejściowym. Jak wynika z relacji zainteresowanych osób rozstrzygnięcie przetargów zorganizowanych na nowych zasadach miało nastąpić w październiku, dotacje zaś powinny zostać wykorzystane do 15 grudnia 2011 r. Oznacza to, że uczniowie niewidomi otrzymają podręczniki dopiero w drugim semestrze roku szkolnego 2011/2012. Taka sytuacja budzi zaś wątpliwości z punktu widzenia zasady równego dostępu do nauki, utrudnia bowiem niepełnosprawnym dzieciom zdobywanie wiedzy.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001, Nr 14, poz. 147 z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o udzielenie wyjaśnień w tej sprawie.

Łączę wyrazy szacunku

Jeneta Jipowa